

Liikuntapaikkojen ja niihin liittyvien vapaa-aikatilojen rakentamisavustukset

OHJEITA VALTIONAVUSTUKSEN HAKIJALLE

1. YLEISTÄ

1.1 Liikuntapaikkojen valtionavustukset

Valtion talousarviossa on vuosittain määräraha avustusten myöntämiseksi liikuntapaikkojen rakentamiseen, peruskorjaukseen, hankkimiseen ja näihin liittyvään varustamiseen. Avustusten myöntäminen perustuu keskeisesti liikuntalain (390/2015) ja asetuksen (550/2015), opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain (1705/2009) ja asetuksen (1766/2009) sekä valtionavustuslain (688/2001) säännöksiin ja valtion talousarvion ehtoihin. Rakentamisen osalta keskeisiä ovat maankäyttö- ja rakennuslaki (132/1999) asetuksiin (895/1999) sekä Suomen Rakentamismääräyskokoelma.

Opetus- ja kulttuuriministeriö (OKM) on valtionapuviranomainen, kun hankkeen kustannukset ovat **yli 700 000 euroa**. Kustannusarvioltaan enintään 700 000 euron hankkeissa valtionapuviranomainen on aluehallintovirasto (AVI). Kaikki hakemukset toimitetaan kuitenkin siihen aluehallintovirastoon, jonka alueella hanke sijaitsee. Valtionavustusta ei myönnetä kustannuksiltaan **alle 20 000 euron** hankkeisiin ilman kunnallistaloudellisia erityisperusteita. Valtionapuviranomaisen toimivallan ja avustuskelpoisen hankkeen alarajan määrittelyssä käytetään **hankkeen arvonlisäverottomia kustannuksia**.

Avustusta myönnetään ensisijaisesti kunnalle tai kuntayhtymälle sekä kunnan tai kuntayhtymän määräämisvallassa olevalle yhteisölle. Avustusta voidaan myöntää myös muille yhteisöille, jos avustaminen on tarpeen liikuntalain tavoitteiden toteuttamiseksi (390/2015 § 13). Avustusta myönnetään pääsääntöisesti hankkeisiin, joiden rakentamista ei ole vielä aloitettu.

Valtionavustuksen määrä on harkinnanvarainen. Valtionapuviranomainen päättää, minkä suuruisena avustus myönnetään. **Vuodesta 2016 lähtien avustuksen määrää harkittaessa käytetään hankkeen arvonlisäverottomia kustannuksia.**

Toimialan strategisten linjausten perusteella liikuntapaikkaan myönnettävä avustus voi olla enintään 30 prosenttia hankkeen kustannusarviosta, ei kuitenkaan enempää kuin 750 000 euroa. Uimahallien avustus voi olla enintään 800 000 – 1 000 000 euroa allastilaohjelman monipuolisuudesta riippuen. Lähiliikuntapaikoille voidaan myöntää korotettua avustusta, jolloin avustuksen määrä voi olla enintään 35 – 45 prosenttia hankkeen kustannuksista. Eri toimijoiden (eri hallintokunnat, järjestöt, yksityinen sektori, muut yhteisöt) merkittävällä yhteisrahoituksella toteutettavissa hankkeissa avustuksen määrä voi kattaa 30 prosenttia hankkeen kustannusarviosta, ei kuitenkaan enempää kuin 1 000 000 euroa. Jos hankkeessa toteutetaan tai peruskorjataan samassa yhteydessä useampi toiminnallisesti merkittävä liikuntapaikka (esim. monipuolinen uimahalli ja mittava liikuntahalli), avustuksen

määrä voi kattaa 30 prosenttia hankkeen kustannusarviosta, ei kuitenkaan enempää kuin 1 200 000 euroa. Jos hankkeessa toteutettavat ratkaisut merkittävästi parantavat sen elinkaaren aikaista energiatehokkuutta tai energiaratkaisuna on uusiutuva energia, avustuksen määrää voidaan harkita korotettavaksi.

Valtakunnallisten, yleensä poikkeuksellisen mittavien hankkeiden, valtionavustus määritellään tapauskohtaisesti. Tullakseen avustetuksi muiden kuin yleisten liikuntapaikkarakentamisen perustamishankkeiden avustamisperiaatteiden mukaisesti liikuntapaikkarakentamishanke on ministeriön päätöksentekoprosessissa tunnistettava valtakunnalliseksi huippu-urheilun hankkeeksi. Edellytys tälle on, että kaikilla asianosaisilla tahoilla on yhtenäinen näkemys hankkeen valtakunnallisesta luonteesta. Asianosaisia tahoja ovat:

- Kunta, jonka alueella perustamishanke sijaitsee,
- Järjestöt, joiden toiminnalle perustamishankkeella on merkitystä (Olympiakomitea/huippu-urheiluyksikkö, lajiliitto, Valo ry),
- Valtion liikuntaneuvosto
- Aluehallintovirasto
- Opetus- ja kulttuuriministeriö

Opetus- ja kulttuuriministeriö tekee lopullisen päätöksen asiassa.

Kansallisesti merkittävien valtakunnallisten huippu-urheiluhankkeiden avustuskehys on enintään 15 prosenttia opetus- ja kulttuuriministeriön jakamista valtionavustuksista.

1.2 Liikuntapaikkarakentamisen rahoitussuunnitelma

Opetus- ja kulttuuriministeriö laatii vuosittain neljää seuraavaa vuotta koskevan liikuntapaikkojen valtakunnallisen rahoitussuunnitelman. Suunnitelma on ohjeellinen ja valtionavustuksia haetaan aina erikseen. Rahoitussuunnitelmassa käsitellään vain hankkeet, joiden kustannusarviot ovat yli 700 000 euroa eli hankkeet, jotka kuuluvat opetus- ja kulttuuriministeriön toimivaltaan. Vuosittain laadittava rahoitussuunnitelma toimii pohjana varsinaisia avustushakemuksia koskevalle seuraavan vuoden käsittelylle ja päätöksenteolle.

Hankkeet ilmoitetaan rahoitussuunnitelmäkäsittelyyn rahoitussuunnitelmalomakkeella joka löytyy hakuohjeissa kohdassa ”lomakkeet”.

Kuntien tulee liittää lomakkeeseen ote kunnan investointiohjelmasta, yksityisiltä yhteisöiltä edellytetään suunnitelma hankkeen rahoituksesta. Lisäksi lomakkeeseen tulee liittää kartakuvaus hankkeen sijoittumisesta vaikutusalueellaan. Kaikki hanke-esitykset liitteineen rahoitussuunnitelmäkäsittelyä varten toimitetaan **vuosittain vuoden loppuun mennessä** siihen aluehallintovirastoon, jonka alueella hanke sijaitsee.

Aluehallintovirastot laativat alueensa hankkeista vuosittaisen kiireellisyysjärjestyksen ja pyytävät siitä lausunnon alueelliselta liikuntaneuvostolta ja tarvittaessa maakunnan liitoilta. Aluehallintovirastot toimittavat oman alueensa hankkeiden kiireellisyysjärjestyksen perusteluineen kesäkuun loppuun mennessä opetus- ja kulttuuriministeriöön. Opetus- ja kulttuuriministeriö laatii koko maan hankkeita koskevan rahoitussuunnitelman ja pyytää siitä lausunnon valtion liikuntaneuvostolta. Rahoitussuunnitelma laaditaan seuraaviksi neljäksi vuodeksi. Opetus- ja kulttuuriministeriö vahvistaa suunnitelman yleensä marraskuussa.

2. VALTIONAVUSTUSHAKEMUS

Valtionavustushakemus toimitetaan kunkin vuoden loppuun mennessä siihen aluehallintovirastoon, jonka alueella hanke sijaitsee.

Opetus- ja kulttuuriministeriön päätösvaltaan kuuluvien, kustannuksiltaan yli 700 000 euron hankkeiden osalta tässä hakuohjeessa kohdassa 3.3. mainitut rakennustekniset piirustukset ja liikuntapaikkatyypikohtaiset liitteet toimitetaan aluehallintovirastoon sen jälkeen, kun ne ovat aluehallinnossa hyväksytyt. Aluehallintovirasto toimittaa ne opetus- ja kulttuuriministeriöön helmikuun loppuun mennessä.

Opetus- ja kulttuuriministeriön päätösvaltaan kuuluvien, kustannuksiltaan yli 700 000 euron hankkeiden osalta aluehallintovirastot laativat alueensa hankkeista kiireellisyysjärjestyksen ja pyytävät siitä lausunnon alueelliselta liikuntaneuvostolta. Aluehallintovirastot toimittavat oman alueensa hankkeiden kiireellisyysjärjestyksen perusteluineen sekä hankkekohtaiset lausunnot helmikuun loppuun mennessä opetus- ja kulttuuriministeriöön.

Opetus- ja kulttuuriministeriö laatii koko maan hankkeita koskevan avustusesityksen ja pyytää siitä lausunnon valtion liikuntaneuvostolta. Vuosittaiset avustuspäätökset pyritään tekemään ministeriössä huhtikuun loppuun mennessä.

Aluehallintoviraston päätösvaltaan kuuluvia hankkeita varten opetus- ja kulttuuriministeriö osoittaa avustusmäärärahan virastoille vuosittain huhtikuussa. Aluehallintovirastot pyytävät lausunnon käsittelyssä olevista hankkeista alueelliselta liikuntaneuvostolta. Tavoitteena on, että aluehallintovirastot tekevät omalta osaltaan avustuspäätökset toukokuun loppuun mennessä.

Aikaisemmin tehdyt avustuspäätökset löytyvät opetus- ja kulttuuriministeriön sivulta:

http://minedu.fi/avustukset/avustus/-/asset_publisher/liikuntapaikkojen-ja-niihin-liittyvien-vapaa-aikatilojen-perustamishankkeet

Aluehallintovirastojen päätökset myönnettyistä avustuksista löytyvät kunkin AVIn internetsivuilta kohdasta opetus ja kulttuuri/liikunta.

Hakemukseen liitettäviä asiakirjoja kuvataan tämän ohjeen kohdassa 3. Hakumenettelyyn liittyvissä asioissa hakijan tulee ottaa yhteyttä aluehallintoviraston liikunnasta ja liikuntapaikkojen rakennusteknisistä asioista vastaaviin virkamiehiin. Lista po. henkilöistä löytyy internetosoitteesta:

http://minedu.fi/avustukset/avustus/-/asset_publisher/liikuntapaikkojen-ja-niihin-liittyvien-vapaa-aikatilojen-perustamishankkeet

3. HAKEMUKSEN SISÄLTÖ

3.1 Hankesuunnitelma

Hankesuunnitelman osuus hakemuskäsittelyssä on kuvattu opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain 37 §:ssä:

Perustamishankkeesta tulee laatia hankesuunnitelma, joka toimitetaan valtionapuviranomaiselle. Hankesuunnitelmaan tulee sisältyä pääpiirteittäinen selostus hankkeesta, selvitys hankkeen toteuttamisen tarpeellisuudesta ja toteuttamisajankohdasta sekä luonnossuunnitelmat ja kustannusarvio. Suunnitelmassa on eriteltävä hankkeeseen sisältyvät toimitilat (tilaohjelma).

Opetus- ja kulttuuriministeriö voi antaa hankesuunnitelmaa ja muita hakemusasiakirjoja koskevia määräyksiä hankkeen toiminnallisuuden, teknisen laadun, turvallisuuden ja energiatehokkuuden arvioimiseksi.

Hankesuunnitelman sisältö

- Nykytilanteen kuvaus
- Pääpiirteittäinen selostus hankkeesta
- Perustelut hankkeen toteuttamisen tarpeellisuudesta
- Rakennuksen huonetilaohjelma, ulkoliikuntapaikkojen osalta luettelo suorituspaikoista, kentistä ja vastaavista hankkeen osista
- Kustannusarvio
- Suunnitelma hankkeen rahoituksen toteutuksesta
- Käyttötaloussuunnitelma
- Hankkeen toteuttamisaikataulu

Kuvauksessa on myös hyvä esittää karttapiirros, josta voidaan arvioida hankkeen saavutettavuus tarkoitetulla alueella.

Valtionavustuslaissa valtionavustuksen yleisenä edellytyksenä on, että valtionavustuksen myöntäminen on tarpeellista. Liikuntapaikkahankkeet syntyvät paikallisista, alueellista tai valtakunnallisista tarpeista. Hankesuunnitelmassa **nykytilanteen kuvauksella, pääpiirteittäisellä selostuksella hankkeesta ja perusteluilla** kuvataan hankkeen tarpeellisuus. Perusteluun liitetään **tarveanalyysi kuntalaisten liikuntakäyttäytymisestä** ja liikuntapaikan tuomasta lisäarvosta kuntalaisten liikunta-aktiivisuuden, kilpa- ja huippu-urheilun tai harrastuksen edistämiseen. Kunnan tulee kuulla asukkaitaan liikuntaa koskevissa keskeisissä päätöksissä osana kuntalain (365/1995) 27 §:ssä säädettyä kunnan velvollisuutta huolehtia asukkaiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksista. Kuntalaisten kuuleminen voidaan toteuttaa esimerkiksi verkkokyselynä, kuntalaiskokouksissa ja seuraparlamentteissa tai suorina kyselyinä kokoontumispaikoilla ja kauppakeskuksissa, näiden yhdistelminä tai muulla tavoin, joilla kuntalaisia kuullaan heitä koskevassa päätöksenteossa.

Lisäksi kunnan tulee arvioida asukkaitensa liikunta-aktiivisuutta osana terveydenhuoltolain (1326/2010) 12 §:ssä tarkoitettua terveyden ja hyvinvoinnin edistämistä. Hankesuunnitelmassa on tärkeää kuvata, miten hanke täydentää kunnan tai alueen **liikuntapaikkakokonaisuuksia**. Hankkeen perusteluissa olennaista on kuvata liikuntapaikan vaikutusalue, liikuntapaikkaan kohdistuvaa kysyntää ja tilan monikäyttöisyyttä näyttöön perustuvien tun-

nuslukuvin. Tunnuslukuina voi käyttää kuntalaisten liikunta-aktiivisuuden lisäksi tietoja käyttövuorojen varauksista ja käytöstä, kunnan ulkopuolisten (naapurikuntien) liikuntapaikkojen käytöstä ja vastaavien liikuntapaikkojen kävijämääristä muissa kunnissa. Perusteluissa voidaan tarkastella esimerkiksi kysynnän ja tarjonnan suhdetta, kävijämäärien seurannasta saatuja tietoja, käyttäjäryhmien rakennetta sekä tilojen ja käyttäjien sijaintia saavutettavuuden näkökulmasta.

Hankesuunnitelmassa kuvataan liikuntapaikan osakokonaisuudet pinta-aloineen. **Huoneti-laohjelma** laaditaan liikuntarakennuksista. Ulkoliikuntapaikoista esitetään luettelo hankkeeseen sisältyvistä suorituspaikoista, kentistä ja muista vastaavista hankkeen osista.

Kustannusarvio esitetään hankesuunnitelmassa pääosittain. Tarkempi, esimerkiksi rakennusosapohjainen kustannusarvio liitetään hankkeen rakennusteknisiin suunnitelmiin kappaleessa 3.2 sanotulla tavalla.

Hankkeen **rahoitussuunnitelmassa** kuvataan omarahoituksen sisältyminen kunnan vuosittaiseen talousarvioon ja investointisuunnitelmaan. Yksityisten yhteisöjen osalta rahoitus esitetään esimerkiksi omarahoituksen osuutena yhteisön taseesta, lainana rahoituslaitoksilta ja muina rahoituserinä.

Rahoitussuunnitelmassa on syytä huomata, että avustusta ei voi saada useammasta kuin yhdestä valtion avustusmuodosta. Valtion avustusmuodoiksi katsotaan myös EU:n rakennerahastot ja mm. toimintaryhmien kautta myönnettävät EU-tuet, esim. Leader-avustukset.

Käyttötaloussuunnitelmaa koskevassa hankesuunnitelman kappaleessa kuvataan hankkeesta aiheutuvat kulut, käyttäjiltä saatavat tulot ja muu hankkeeseen kohdistuva rahoitus, jolla kulut katetaan. Hallirakennuksista laaditaan lisäksi elinkaarikustannuslaskelma ohjeen kappaleen 3.2.mukaisesti.

Hankkeen **toteuttamisaikataulussa** on syytä kiinnittää erityistä huomiota hankkeen rakentamisen aiottuun aloittamisajankohtaan sekä arvioituun valmistumisajankohtaan.

3.2 Muut hakemuksen liiteasiakirjat

Hankkeen omistus

Avustuksen myöntämisen edellytyksenä on, että hankittava omaisuus tulee **avustuksen saajan omistukseen**. Tontin osalta edellytetään lisäksi, että avustuksen saaja omistaa tai pitkäaikaisella vuokrasopimuksella **hallitsee maapohjaa**, jolla rakennus tai laitos sijaitsee. Maanvuokrasopimuksen tulee olla voimassa vähintään 15 vuotta avustuksen myöntämisestä. Sopimus liitetään hakemusasiasiakirjoihin.

Hankkeen omarahoituksen osoittamiseksi kunnat liittävät hakemukseen otteen kunnan hyväksytystä talousarviosta ja/tai investointiohjelmasta. Yksityiset yhteisöt toimittavat omarahoitusta koskevan yhteisön hallituksen päätöksen ja lainan osalta rahoituslaitoksen voimassa olevan tarjouksen.

Maanhallinta

Maapohjan omistuksen osoittamiseksi kuntien osalta riittää merkintä maan omistuksesta hakemuslomakkeessa, poikkeuksena ovat ulkoilureitit ja vastaavat hankkeet. Yksityiset yhteisöt toimittavat lainhuutotodistuksen, kauppakirjan tai vastaavan asiakirjan, jolla maaomistus voidaan varmistaa. Kun hanke toteutetaan vuokramaalle, sekä kunnat että yksityiset yhteisöt liittävät hakemukseen vuokrasopimuksen.

Rakennuslupa

Niistä hankkeista, joiden toteuttaminen edellyttää rakennuslupaa, pyydetään hakijaa liittämään hakemukseen rakentamista varten saatu **rakennuslupa** tai vastaava muu lupa tai rakennusvalvontaviranomaisen **todistus luvan saamisen esteettömyydestä**. Muiden hankkeiden osalta hakemukseen liitetään rakennusvalvontaviranomaisen todistus siitä, että hankkeen toteuttamiselle ei ole estettä.

Kustannusarvio

Kustannusarvio esitetään eriteltynä **kustannuserittäin**. Suositeltavaa on, että hakemukseen liitetään hankkeen rakennusosa-arvio tai vähintään tilaohjelmaan perustuva tavoitehintalaskelma kustannustason arvioinnin helpottamiseksi.

Rakennustekniset suunnitelmat

Rakennusteknisten suunnitelmien osalta hakija liittää hakemukseen myös L2-tasoiset tai sitä tarkemmat piirustukset sekä rakennustapaselostukset. Peruskorjaushankkeita koskeviin hakemuksiin liitetään **kuntoarvio ja tarvittaessa kuntotutkimus** laadittuna esim. opetus- ja kulttuuriministeriön liikuntapaikkajulkaisun n:o 54 mukaisesti. Julkaisua ja rakennustapaselostuskaavaketta on saatavissa Rakennustieto Oy:stä:

<https://www.rakennustieto.fi/index/tuotteet/kirjat/okmliikuntapaikkajulkaisut.html>

(Julkaisua päivitetään)

Elinkaarikustannuslaskelma ja energiatodistus

Liikuntarakennushankkeita, kuten liikuntahalleja ja –saleja, uimahalleja, jäähalleja ja vastaavia, koskeviin hakemuksiin tulee liittää elinkaarikustannuslaskenta-asiakirja ja energiatodistus. Ulkoliikuntapaikoilta näitä asiakirjoja ei edellytetä.

Opetus- ja kulttuuriministeriön ohje **elinkaarikustannuslaskenta**-asiakirjan ja **energiatodistuksen** laatimista varten löytyy internetosoitteesta:

http://minedu.fi/avustukset/avustus/-/asset_publisher/liikuntapaikkojen-ja-niihin-liittyvien-vapaa-aikatilojen-perustamishankkeet

Esteettömyyselvytys tai esteettömyyselvytys

Liikuntapaikan liikkumiseesteettömyyden arvioimista varten hakemukseen tulee liittää hanketta koskeva **esteettömyyselvytys** ja peruskorjausten osalta **esteettömyyskartoitus**. Esteettömyyselvytys ja – kartoitus tulee laatia rakennuksista. Ulkoliikuntapaikkojen osalta hakemukseen tulee liittää selvitys liikkumiseesteettömyyden toteutumisesta hankkeessa. Selvityksessä voi käyttää hyväksi soveltuvien osin esteettömyyselvytys-lomaketta.

Opetus- ja kulttuuriministeriön ohje esteettömän liikuntapaikan suunnittelusta ja lomake esteettömyyselvityksen laatimista varten löytyy internetosoitteesta:

http://minedu.fi/avustukset/avustus/-/asset_publisher/liikuntapaikkojen-ja-niihin-liittyvien-vapaa-aikatilojen-perustamishankkeet

Yksityiset hankkeet

Yksityisten yhteisöjen osalta avustuksen myöntämistä puoltaa kunnan osallistuminen hankkeeseen esimerkiksi osakkuudella yhteisöön, pitkäaikaisilla vuorosopimuksilla, tontin luovuttamisella tai edullisella pitkäaikaisella vuokrasopimuksella tai hankkeeseen liittyvän muun infrastruktuurin rakentamisella. Erityisesti yksityistä hanketta puoltavaa on, jos hanke täydentää kunnan muuta liikuntapaikkojen palveluntarjontaa tai on hanke, joita kunta ei mahdollisesti itse rakenna, esimerkkinä yhtä lajia palvelevat liikuntapaikat. Yksityisiltä yhteisöiltä edellytetään hakemuksen liitteeksi lisäksi selvitys yhteisön omistuspohjasta, yhteisön hyväksytty toimintasuunnitelma ja talousarvio, yhteisön rekisteriote, yhteisön toimintakertomus tai muu vastaava selvitys edelliseltä tilikaudelta, yhteisön tuloslaskelma, tase ja tilintarkastuskertomus edelliseltä tilikaudelta.

Liikuntapaikkajulkaisusarja

Opetus- ja kulttuuriministeriön avustamat liikuntapaikkarakentamisen tutkimus- ja kehittämishankkeet tuottavat vuosittain **oppaita liikuntapaikkojen suunnitteluun ja rakentamiseen**. Hakijalta edellytetään, että näitä oppaita käytetään, kun hanketta suunnitellaan ja rakennetaan ja sille haetaan valtionavustusta. Lista opetus- ja kulttuuriministeriön liikuntapaikkajulkaisusarjan oppaista, muista rakentamisen laatua tukevista ohjeista ja käynnistä olevista tutkimus- ja kehittämishankkeista löytyy ministeriön internet-sivuilta:

http://minedu.fi/avustukset/avustus/-/asset_publisher/liikuntapaikkojen-rakentamista-yllapitoa-tai-kayttoa-palveleva-tutkimus-ja-kehitystyö

Liikuntapaikkarakentamisen Suunta

Valtion liikuntaneuvosto on hyväksynyt **Liikuntapaikkarakentamisen Suunta** -asiakirjan, johon on koottu mm. avustuksen myöntämisen muodolliset edellytykset ja avustuksen myöntämistä puoltavat kriteerit. Asiakirja löytyy opetus- ja kulttuuriministeriön-internetosoitteesta:

http://minedu.fi/avustukset/avustus/-/asset_publisher/liikuntapaikkojen-ja-niihin-liittyvien-vapaa-aikatilojen-perustamishankkeet

3.3 Liikuntapaikkatyypikohtainen, tarkempi erittely liitteeksi tarvittavista rakennus-suunnittelun asiakirjoista

Ulkourheilukentät ja – radat, pallokentät

- yleiskartta
- asemapiirros 1:500
- kentän mitoituspiirustus
- perustamistapalausunto
- kentän kuivatusjärjestelmä
- rakenne-/poikkileikkauspiirustukset 1:50
- erityissuunnitelmat, esim. valaistus
- selvitys kentän perusvälineistöstä
- rakennustapaselostus, myös LVISA
- kustannusarvio
- peruskorjausten osalta kuntotutkimus
- esteettömyys selvitys (lomake soveltuvien osin)

Liikuntahallit ja -salit

- yleiskartta
- asemapiirros 1:500
- perustamistapalausunto
- pohjapiirrokset 1:100 ja leikkaukset 1:50
- julkisivupiirustukset 1:100
- huonetilaohjelma; kenttien koko/jako, kuntosali, pukuhuoneet, varastot ym.
- lattiarakenne ja pintamateriaali
- energiatehokkuusratkaisut
- rakennustapaselostus, myös LVISA
- energiatodistus
- kustannusarvio
- elinkaarikustannuslaskenta
- peruskorjausten osalta kuntotutkimus
- esteettömyys selvitys (lomake)

Uimahallit

- yleiskartta
- asemapiirros 1:500
- perustamistapalausunto
- pohjapiirrokset 1:100 ja leikkaukset 1:50
- julkisivupiirustukset 1:100
- huonetilaohjelma; altaiden koko, pukuhuoneet, varastot, kahvio/vastaanottoaula, ym.
- vedenpuhdistusjärjestelmä, kemikaalikäsittely

- ilmanvaihto- ja kuivatusjärjestelmä, energiatehokkuusratkaisut, valaistus
- rakennustapaselostus, myös LVISA
- energiatodistus
- kustannusarvio
- elinkaarikustannuslaskenta
- peruskorjausten osalta kuntotutkimus
- esteettömyys selvitys (lomake)

Jäähallit

- yleiskartta
- asemapiirros 1:500
- perustamistapalausunto
- pohjapiirrokset 1:100 ja leikkaukset 1:50
- julkisivupiirustukset 1:100
- huonetilaohjelma; kaukalon mitat, pukuhuoneet, varastot, kahvio ym.
- jäähallien jäädytysjärjestelmä (kylmäaine)
- ilmanvaihtojärjestelmä, kuivatus, energiaratkaisut, valaistus
- rakennustapaselostus, myös LVISA
- energiatodistus
- katsomorakenteet
- kustannusarvio
- elinkaarikustannuslaskenta
- peruskorjausten osalta kuntotutkimus
- esteettömyys selvitys (lomake)

Rantauimalat ja venesatamat

- yleiskartta
- asemapiirros 1:500
- kartta, josta käy selville veden syvyydet, pohjan laatu ja veden korkeusvaihtelut
- rantauimalan osalta vesianalyysi
- laiturirakenteiden piirustukset 1:50
- rakennustapaselostus
- kustannusarvio
- peruskorjausten osalta kuntotutkimus
- esteettömyys selvitys (lomake soveltuvin osin)

Kuntoradat ja valaistut ladut

- yleiskartta
- asemapiirros soveltuvaan mittakaavaan

- mittakaavat: pituusprofiili 1:2000, korkeus 1:100 - 1:200
- radan poikkileikkaus ja rakenne
- valaisimien tyyppipiirustukset
- kuntovälineiden piirustukset
- viitoitussuunnitelma ja pysäköintialueet
- rakennustapaselostus
- kustannusarvio
- esteettömyys selvitys (lomake soveltuvin osin)

Ulkoilureitit, reittien liitännäisalueet ja taukotuvat sekä vene- ja kanoottiretkeilyn rantautumispaikat

- kartta ulkoilureitistä (levähdyspaikat, taukotuvat ja liittyminen seudulliseen ulkoilureitistöön)
- asemapiirroksat liitännäisalueista, taukotupien lähi-alueista ja rantautumispaikoista
- rakennelmien tyyppipiirustukset tai rakennepiirustukset
- reitin ja alueiden valaisupisteet ja valaisimien tyyppipiirustukset
- viitoitus- ja opastussuunnitelma
- rakennustapaselostus
- kustannusarvio
- esteettömyys selvitys (lomake soveltuvin osin)

Laskettelurinteet ja hyppymäet

- yleiskartta
- asemapiirros 1:500 - 1:1000
- laskettelurinteiden osalta kartta, josta selviää raivatavat rinteet
- pituusprofiilit lajikohtaisesti
- lajikohtaiset erityispiirustukset
- selvitys hissien ala-asemien lähtöjärjestelyistä
- hissityypit ja kuljetustehot
- lumetuslaitteistot
- valaistussuunnitelmat
- rakennuspiirustukset
- rakennustapaselostus, myös VSA
- kustannusarvio

Hyppymäestä lisäksi

- hyppymäen mitoituksen perussuureet ja mäen hyppyprofiili

Muut erityisliikuntapaikat (esim. ampumaurheilupaikat, hevos- ja koiraurheilupaikat, pyöräilyradat, rullalautailu/-luistelupaikat, moottoriurheilualueet, kiipeilypaikat, golfkentät)

- noudatetaan soveltuvin osin em. asiakirjaluetteloita
- lajikohtaiset erityisvaatimukset tulee esittää hankekohtaisesti

4. AVUSTUSPÄÄTÖS

Opetus- ja kulttuuriministeriö ja aluehallintovirasto tekevät vuosittaiset avustuspäätökset edellä esitetyn työnjaon pohjalta tavallisesti huhtikuussa (OKM) ja toukokuussa (AVIt).

Avustuspäätöksestä ilmenevät säädökset, joihin päätös perustuu sekä avustuksen määrä, saaja, käyttötarkoitus, avustuksen maksutapa ja -aika sekä avustuksen käyttöehdot.

Lisäksi avustuksen saaja velvoitetaan hankkeen valmistumisen jälkeen tallentamaan hanketta koskevat tiedot valtakunnalliseen Lipas-tietokantaan (www.liikuntapaikat.fi).

Uima- ja jäähallien tiedot tulee päivittää ao. VTT:n portaaleihin.

5. AVUSTUKSEN MAKSAMINEN

Avustus maksetaan maksatuspyynnön perusteella avustuksen saajan käytössä olevalle pankkitilille. Avustus voidaan maksaa yhdessä, kahdessa tai kolmessa erässä. Ensimmäinen erä (30 % avustuksesta) voidaan maksaa, kun hankkeen rakennustyöt on aloitettu. Toinen erä (50 % avustuksesta) voidaan maksaa, kun hankkeen valmiusaste on vähintään 50 %. Kolmas erä maksetaan, kun hanke on valmis ja valtionapuviranomainen on hyväksynyt hakijan toimittaman hankeselvityksen liitteineen. Maksatuspyyntöön ja hankeselvitykseen on liitettävä kunnan rakennusvalvontaviranomaisen hanketta koskeva **valmiusasetodistus**. Avustuksen saaja voi hakea avustuksen maksuun myös yhdellä kertaa hankkeen valmistuttua.

Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun valtioneuvoston asetuksen (1766/2009, 27 §) mukaan rakennustyöt katsotaan aloitetuiksi, kun uudisrakennuksen perusmuurin valaminen, muun perustuksen rakentaminen, peruskorjaustyöhön liittyvät purkutyöt tai pysyvien rakenteiden tekeminen on aloitettu.

6. AVUSTUKSEN KÄYTTÄMINEN

Opetus- ja kulttuuriministeriön tai aluehallintoviraston myöntämä avustus voidaan käyttää avustuksen myöntämisvuonna ja sitä seuraavana kahtena vuotena, ellei avustuspäätöksessä muuta määrätä.

Avustusta voidaan käyttää hankkeen toteuttamisen kannalta tarpeellisiin, määrältään kohdullisiin menoihin sekä hankkeeseen liittyvän irtaimen omaisuuden hankinnasta aiheutuihin menoihin. Avustusta ei voi käyttää maapohjan hankinnasta aiheutuneisiin kustannuksiin.

Ellei hankkeen rakennustöitä ole aloitettu ja hankkeesta ole esitetty myöntövuoden loppuun loppuun mennessä maksatuspyyntöä, avustuksen saajan tulee esittää mainittuun ajankohtaan mennessä selvitys hankkeen aloittamisvalmiudesta. Mikäli selvityksen perusteella hankkeen käynnistyminen avustuksen myöntövuoden aikana on vaarantunut, voi opetus- ja kulttuuriministeriö tai aluehallintovirasto peruuttaa myönnetyn valtionavustuksen.

7. PERUSTAMISHANKKEIDEN VALTIONAVUSTUSTA KOSKEVAT LISÄEHDOT

Hakuohjeen liitteenä on opetus- ja kulttuuriministeriön päätös perustamishankkeiden valtionavustuksia koskevista ehdoista, joita avustuksen saajan tulee noudattaa avustuspäätöksessä sanottujen ehtojen lisäksi.

Aluehallintovirastot liittävät omaan päätösvaltaansa kuuluvia hankkeita koskeviin avustuspäätöksiin vastaavat ja saman sisältöiset lisäehdot.

OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖ

Dnro 10/091/2015

PERUSTAMISHANKKEIDEN VALTIONAVUSTUSTA KOSKEVAT LISÄEHDOT

Liikuntalain (390/2015), opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain (1705/2009), vapaasta sivistystyöstä annetun lain (579/2015) sekä valtionavustuslain 688/2001 perusteella myönnetty valtionavustukset.

1. Soveltamisala

Nämä ehdot täydentävät valtionavustuksen myöntämispäätöksessä mainittuja ehtoja, kun ne on liitetty avustuksen myöntämistä koskevaan päätökseen, ellei jonkin asian osalta laeissa tai asetuksissa toisin säädetä tai varsinaisessa avustuksen myöntämistä koskevassa päätöksessä ole toisin päätetty taikka valtion talousarviosta tai Euroopan yhteisöjen lainsäädännöstä tai sen nojalla tehdyistä Euroopan unionin toimielimien päätöksistä muuta johdu.

2. Avustuksen myöntämisen edellytykset

Avustuksen myöntämisen edellytyksenä on, että hankittava omaisuus tulee avustuksen saajan omistukseen. Tontin osalta edellytetään lisäksi, että avustuksen saaja omistaa tai pitkäaikaisella vuokrasopimuksella (voimassa vähintään 15 vuotta avustuksen myöntämisen jälkeen) hallitsee maapohjaa, jolla liikuntapaikka sijaitsee.

3. Hyväksyttävät menot ja avustuksen käyttöaika

Avustusta saadaan käyttää hankkeen toteuttamisesta aiheutuneisiin menoihin, jotka ovat syntyneet ennen avustuksen myöntämistä sekä menoihin, jotka ovat syntyneet avustuksen myöntämivuonna ja kahtena seuraavana vuonna ellei avustuspäätöksessä toisin määrätä.

Hyväksyttäviä menoja ovat hankkeen toteuttamisen kannalta tarpeelliset ja määrältään kohtuulliset menot vähennettynä hankkeeseen kohdistuvien korvausten, hyvitysten ja muiden hankintamenoja vähentävien tulojen määrällä.

Hyväksyttäviä menoja eivät ole poistot, varaukset eivätkä muut laskennalliset erät. Hyväksyttäviä menoja eivät myöskään ole lainoista aiheutuvat kustannukset, ellei avustuspäätöksessä toisin ole määrätty.

4. Hankkeen muu julkinen tuki

Mikäli valtionavustuksen myöntämisen jälkeen käy ilmi, että hankkeeseen on myönnetty valtiolta, kunnalta, seurakunnalta tai muulta julkisyhteisöltä sellaista tukea, jonka hakemista tai myöntämistä ei ole mainittu valtionavustushakemuksessa, opetus- ja kulttuuriministeriö voi päättää, että tämä julkinen tuki joko osittain tai kokonaan vähennetään hankkeelle myönnetystä valtionavustuksesta.

Rakennusavustuksen määrä ei yhdessä muun julkisen tuen kanssa saa ylittää hankkeesta aiheutuneita hyväksyttäviä menoja.

5. Hankintojen suorittaminen

Rakennusavustuksen saajan tulee noudattaa hankkeen toteuttamisessa julkisesta hankinnoista annetun lain (348/2007) säännöksiä.

6. Käyttötarkoituksen ja ehtojen muuttaminen

Opetus- ja kulttuuriministeriö voi avustuksen saajan hake- muksesta erityisestä syystä muuttaa avustuksen käyttötarkoitusta ja ehtoja.

Mikäli hankkeen laadussa, laajuudessa tai kustannuksissa tapahtuu avustuksen myöntämisen jälkeen oleellisia muutoksia, opetus- ja kulttuuriministeriö voi muuttaa avustuspäätöstä.

7. Hankeselvitys

Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain 41 §:n ja opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun asetuksen (1766/2009) 28 §:n mukainen hankeselvitys on toimitettava opetus- ja kulttuuriministeriölle kuuden kuukauden kuluessa hankkeen valmistumisesta kuitenkin viimeistään avustuksen myöntövuotta seuraavan 3. vuoden kesäkuun loppuun mennessä. Mikäli hankeselvitystä ei toimiteta määräajassa, avustus voidaan joko osittain tai kokonaan jättää maksamatta sekä jo maksettu avustus periä takaisin.

Avustuksen saajan tulee liittää selvitykseen kunnan rakennus- tarkastajan todistus tai muu luotettava selvitys hankkeen valmistumisesta.

Yksityisen yhteisön tulee lisäksi liittää selvitykseen tilintarkastajan lausunto avustuksen käyttämisestä ja hankkeen toteutuneista kustannuksista.

8. Vakuuttamisvelvollisuus

Yksityisen yhteisön tulee täydestä arvostaan vakuuttaa omaisuus, jonka hankkimiseen myönnetään valtionavustusta.

Vakuutustodistus tulee esittää ennen avustuksen maksatusta. Vakuuttamisvelvollisuus koskee myös keskeneräistä hanketta.

Selvitys toteutusajankohdasta vakuuttamisesta on toimitettava ensimmäistä ennakkoerää haettaessa ja selvitys valmiin kohteen vakuuttamisesta on liitettävä kohdassa 7 mainittuun hankeselvitykseen.

9. Perustamishankkeeseen suoritettujen valtionavustuksen palautus

Perustamishankkeeseen saadun valtionavustuksen palauttamiseen sovelletaan opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain 53 pykälää, jos valtionavustuksella hankittu omaisuus luovutetaan toiselle, sen käyttötarkoitusta muutetaan tai omaisuus vahingoittuu tai tuhoutuu. Palautusta ei määrätä, jos valtionavustuksen myöntämisestä on kulunut yli 15 vuotta. Valtionapuviranomaiselle tulee ilmoittaa 6 kuukauden kuluessa em. olosuhteiden muutoksesta.